

גנזי המלך

ארבע נספות

קובץ שבועי בענייני יהדות מהוצאת

329

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 0732-776776 03-6777779 מופץ בכל הארץ ב-40,000 עותקים

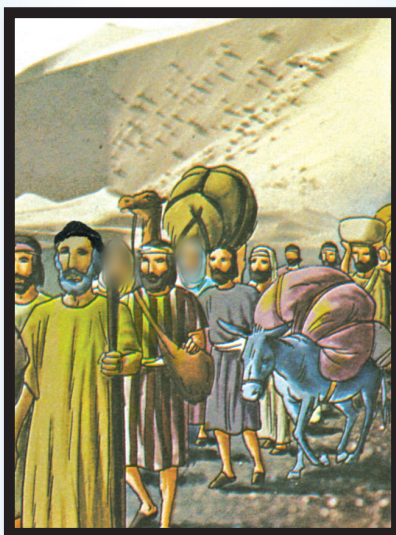
"וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכִים לְפָנָיו אֶל עֹשֵׂוֹ אָחִיו"

נדנוד בנפש סכנה

מתוך דרשותיו של הרב אמנון יצחק שליט"א

האבות מרכבת השכינה. ואף אם נאמר שרצון ה' בבריאתו היה מתמלא באופן אחר וע"י אחרים, בכל זאת הלא נורא הוא שכל התעודה הנעלה שהחלה להתגשם ע"י האבות והשבטים שבטי י-ה תבטל ותפסק. ולא עוד, אלא, שכנראה לא ידע יעקב מה פשעו ומה חטאתו?! וא"כ יש להשתומם האם אפשר הוא שלכלוך כזה שאינו ידוע ומורגש אפילו ליעקב אבינו קדוש ה', יוכל לגרום עונש מר כזה? נורא הדבר ומבהיל!

אולם יש לומר; שלא חשש יעקב אבינו שמא נתחייב בדין ונפסק עליו עונש מר כזה בשביל חטאו, אלא אחר שנמצא במצב של סכנה גדולה, עשיו הולך לקראתו וארבע מאות איש עמו ובדרך הטבע לא יוכל להמלט אך באורח נס ופלא, א"כ ידע יעקב אבינו שצריך הוא לזכויות גדולות ורחמים מרובים שיעשה הנס ולכן היה ירא וחושש שמא נתלכלך בחטא וירד ממדרגתו, עד כדי שלא תעמוד לו ההבטחה שהבטיחו ה' "וְהָיָה אֲנֹכִי עִמָּךְ וְשָׁמַרְתִּיךָ".

"וְהָיָה אֲנֹכִי עִמָּךְ וְשָׁמַרְתִּיךָ כְּכֹל אֲשֶׁר תֵּלֵךְ" ('בראשית' כח) יפול הוא ובניו ביד עשיו ויבטל עי"ז כל ענין התעודה הנשגבה של כלל ישראל ע"י שלשת

פרש"י ז"ל: 'מלאכים ממש'. 'וַיִּירָא יַעֲקֹב מֵאֵד וַיִּצְרָ לֹ" (בראשית' לב). ואמרו חז"ל ('שבת' לג.): 'נתמעטו זכותי ע"י החסדים והאמת שעשית עמדי, לכך אני ירא. שמא, משהבטחתי נתלכלכתי בחטא ויגרום לי להמסר ביד עשיו'. קשה מאוד לצייר איך מגיעים למעלה גבוהה כזו, להיות כ"כ דבוק בה' עד שיהיה אפשר להשתמש במלאכים כמו בבני אדם להיות שלוחיו ועושי רצונו. אבל עוד יותר קשה להבין; איך זה אפשר שאדם כזה שהמלאכים הם עושי דברו והוא אדון עליהם להשתמש בהם כחפצו, יפחד עוד שמא יגרום החטא וימסר הוא ובניו ביד עשיו.

הלא נפלא הוא! יעקב אבינו בחיר האבות שצורתו חקוקה תחת כסא הכבוד ובשעה שהוא נמצא וחי בעולמות רמים כאלה, בהיותו דבוק בה' במדה כזו עד כדי לצוות על מלאכי מעלה, באותה שעה יפחד וירא שמא נפגם בחטא במדה כזו, עד אשר למרות ההבטחה שהבטיחו ה'

המשך בעמ' 2 <<<

תמונות מהרצאתו של הרב אמנון יצחק שליט"א בשבוע שעבר בשדרות

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

>>> המשך מעמ' 1

אך עדין יש להתפלא ולהשתומם; עד היכן מידת הדין מגעת, שבשביל חטא קל שאינו מורגש ואין להבחין אותו, יפול האדם ממדרגתו הכי רמה ונשאה ויאבד כל אשר לו, תנטל התעודה הנשגבה ממנו ויכלה הוא וזרעו! אבל באמת אף הדברים הכי קלים ופעוטים שאין אדם מכיר ומבחין בהם מפני דקותם, הנה בהיותם מוצגים לאור פני ה', נראים הם באופן אחר ודמות אחרת להם לגמרי.

הם יותר בולטים ויותר גדולים, עד שיש להכיר ולהבחין למדי ברשומם בפועל בנפש האדם ללכלך אותה ולהפסידה, כי כל רגש ותנועה קלה שבנפש האדם ואפילו כזו שהאדם בעצמו אינו יודע מהם, נבחנים לפני עיני ה' המשוטטות בכל. ולכן היה ירא יעקב שמא חטא באיזו מחשבה, או רגש דק מן הדק, מה שעלול להיות כל עוד היותו מלושב בחומר וכשנראה החטא הזה לעיני ה' יש בכחו לגרום הסרת ההשגחה המיוחדת להצילו מיד עשיו דרך נס ופלא ויפול ח"ו הוא ובניו ביד עשיו.

ואמנם רואים אנו שהיה לו ליעקב מקום לפחד, כי הלא באותה שעה גופא שפגש את עשיו חטא ופגם בזה שקרא לעשיו שמונה פעמים "אָדְנִי" וגרם עי"ז שיעמדו מבניו של עשיו שמונה מלכים קודם לבני יעקב. וכמו שאמרו חז"ל (י"לקוט שמעוני' וייש"ח' לב): **'באותה שעה שקראו יעקב לעשיו: "אָדְנִי" (בראשית' לג) אמר לו הקב"ה: "אתה השפלת את עצמך לפני אחיך וקראת אותו אדון שמונה פעמים, אני מעמיד ממנו שמונה מלכים קודם לבניך" דכתיב: "נאֲלֶה הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מְלָכֵי פְּאָרְצֵי אֲדָם לִפְנֵי מְלֶךְ מְלָךְ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל"** (בראשית' לו).

הרי שבשביל דיבור שיצא מפי יעקב בדברו אל עשיו, נדחתה ממשלתם של מלכי ישראל שמונה דורות. כשהשפיל יעקב את עצמו לפני עשיו וקראו אדון, נעשה זה רושם בנפשו ונפגם בו כח המלוכה ורושם זה נשאר אח"כ בבניו דור אחר דור עד שמונה דורות, שמלכו מלכים

מבני אדם. ועדין לא היו בני יעקב ראויים למדרגת המלוכה. רואים אנו מזה מה גדול הוא הרושם הנעשה בנפש האדם ע"י כל דבר אף אם קל ופעוט הוא. ומה גדולות הנה התוצאות שיכולות לבוא בשביל זה במאורעות חיוו הוא ובדורותיו אחריו. ('שעורי דעת' שעור ג).

"נִיִּירָא יַעֲקֹב מֵאֵד נִיַּצֵּר לוֹ וַיַּחַץ אֶת הַעַם אֲשֶׁר אִתּוֹ" (בראשית' לב)

מצינו בגדולי עולם שהיו יראים תמיד **"נִיִּירָא יַעֲקֹב מֵאֵד"**. והלא הקב"ה הבטיח לו **"הֲנֵה אֶנְכִּי עֹמֵךְ"**. אלא; **'מכאן שאין הבטחה לצדיקים בעוה"ז'** (בר"ר עו ב). ונתיירא יעקב שמא נתלכלך בחטא, הנה במצב כזה של **'נְהַנֵּה ה' נָצַב עָלָיו"** (בראשית' כח). **'וַיַּעַל מְעַלְיו אֱלֹקִים"** (בראשית' לה). **'האבות הן הן המרכבה'** (בר"ר פב ז). מכל מקום עדין שייך לפחד; שמא נתלכלכתי בחטא!

"אֵל תִּירָא אַבְרָם" (בראשית' טו). ואמרו חז"ל (בר"ר עו): **'אינו אומר: "אֵל תִּירָא" אלא למי שמתירא. כשהראה הקב"ה למשה א"י, הראה לו כל מה שבעליונים ושבתחתונים, הגן עדן והגיהנם'**. ואמרו חז"ל (במ"ר כג ה): **'שכיון שראה הגיהנם, התחיל משה מתירא מן גיהנם. אמר לו: "הֲרֵאִיתִךָ בְּעֵינֶיךָ וְנִשְׁמָה לֹא תַעֲבֹר" (דברים' לד), מרע"ה פחד מהגיהנם! והפליאה גדולה מאוד: כיצד שייך חטא במצבים כאלה של מרכבה, בדרגה של אור כזה? איך שייך שם חטא חושך ורע?'**

הוא היסוד של **'אין בין גיהנום לג'ע, אלא כחוט השערה'**, שאמנם כן, שגם במצב של מרכבה, גם שם נמצא היצר! מתכונתו של האדם היא, שהוא סמוך להרע. ואיפה שלא יעמוד מדביק אותו היצר תיכף. ויוצא מזה סוד גדול כי מצב האדם הוא אך ורק; סור מרע לברוח

מהרע. וכשמתרחקים ממנו תיכף הרע רודף אחריו ומדביק אותו. ועל האדם שוב לרוץ וכן הלאה! וכשאינם רצים במהירות הגדולה ביותר, משיגו היצר תיכף ונתלכלך בחטא!

על דרך זה צריכים להבין את החטאים של גדולי העולם. הלא ודאי תמיד רצו מן הרע במהירות הגדולה ביותר, עד שחז"ל אומרים על האבות ('סנהדרין' צו.), שהיו רצים לפניו כסוסים בבצעי המים. וכוונתם: שתמיד ברחו מהרע בכל יכולתם. ובהם היתה חטאתם של הגדולים, שכאשר פעם קרה שלא רצו במהירות הכי גדולה, אז השיג אותם הרע. ומזה אמנם אשר פחדו תמיד, כי ביודעם את היסוד של **'אין בין גיהנום לג'ע, אלא כחוט השערה'**, עד שבמצב הנעלה ביותר, גם שם הוא נמצא. ועבודת האדם היא רק סור מרע במהירות הגדולה ביותר. וכאשר האדם מאיט קצת את ריצתו מיד היצר משיגו. כי על כן פחדו תמיד, כי מי יודע אם אינו משיג אותם ואז כבר אינם יוצאים נקיים! שמא נתלכלך בחטא.

הדברים מבהילים אחרי שכל חיו עומד האדם קרוב להרע, שיותר מחוט השערה אינו מפסיק ביניהם, הרי עליו לרוץ תמיד מהרע, במהירות הכי גדולה! ונבין כבר באיזו סכנה הוא נמצא, אם הוא נעצר לרגע מריצתו! **הוא שאמר: "אֲרַח חַיִּים לְמַעַלָּה לְמַשְׁפִּיל לְמַעַן סוֹר מִשְׂאוֹל מְטָה"** (משלי' טו) האורח למעלה ובריצה הכי גדולה, מוכרח הוא בתכלית, כי **"למען סור מִשְׂאוֹל מְטָה"** מוכרחים לרוץ במהירות.

ואלו הם דברי רבנו יונה (שע"ת א טז) על הפסוק: **"חָכֵם יָרָא וְסָר מִרְע" (משלי' יד): 'כי החכם, אע"פ שהוא סר מרע בכל מאמצי כחו, יירא ויזחל, אולי לא כלה חוקו'**. ומבואר כפי הנ"ל כי **'אין בין גיהנום לגן עדן, אלא כחוט השערה'** ובהאטה כל דהו בריצה, היצר משיג ובא. והיראה גדולה ודאי! (**'דעת תורה'**). ■

כלבו BLACK

ניתן להשיג בארגון 'שופר'
רח' מתתיהו 10 בני ברק
או בטלפון: 03-6777779

ודבר דבר

"וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים אֶל יַעֲקֹב קוּם עֲלֵה בֵּית אֵל"

מה בין דבור של קודש לדבור של חול?

דברים שאין באים לידי קיום ופועל, כאשר דרכו להוציא, מפיו דברים בעניני חול ואף על פי שהם לבטלה שאינו מקיים אותם: דאין דברים אלו של קדושה שוים עם דברים של חול, יען שאם אמר; "היום אלך לפרדס". "אלך למרחץ". "אקנה חפץ פלוני". "אוכל דבר". אך אם אמר; "אלך לבית המדרש". או; "למקום מצוה פלוני". או; "אלמד פרשה זו". "מזמור זה". "פרק זה". חייב לקיים דבורו: ואם לא יקיים, יהיה עליו דין וחשבון בשמים וענוש יענוש. וכמו שאמרו רבותינו ז"ל ('נדרים' ח.):

'אמר: "אשנה פרק זה" – נדר גדול לאלוקי ישראל'. וידוע כי עניני הקדושה, כולם מכונים בשם "שבת", מפני שהם דברים השייכים לעולם הבא, הנקרא "שבת" (תמיד לג:); וכל ענינים הגופניים מכונים בשם "חול". ולכן אמרו רבותינו ז"ל: 'לא יהיה דבורך של שבת כדבורך של חול'. ('בן איש חי' פרשת 'וישלח'). ■

שָׁנָה היא". והכונה: דאינו דומה דבורו של אדם בענינים של קדושה לדבורים בענינים של חול: דעניני חול שהם צורכי גופו ועניניו, אם אמר לעשות ולא עשה, אין עליו דין וחשבון: אך בענינים של קדושה, אם אמר דבור בעלמא, צריך לקיים. וכן אמרו רבותינו ז"ל ('קדושין' כח:):

'אמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט!' ועל כן צריך לשקול היטב הדק, בכל ענינים של קדושה ואל יבהל את פיו. ולבו בל ימהר להוציא דבר לפני האלקים. ומי לנו גדול מיעקב אבינו ע"ה, דאף על פי שקיים נדרו, נענש על אחר הנדר.

וזה נרמז בדברי חז"ל, ('שבת' קיג:): שדרשו הפסוק ('ישעיה' נח יג): **"מִמְצוֹא סִפְפָּה וְנִדְבָר דְבָר" –** שלא יהיה דבורך של שבת כדבורך של חול. דאף על פי שפשט דבריהם קאי על שבת וחול ממש – רמזו עוד לפי דרכם מוסר זה בנועם לשונם שסובל כמה פנים: דלמדו אותנו בזה שלא יהיה קל בעיני האדם דבר שבקדושה, למהר להוציא מפיו,

"וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים אֶל יַעֲקֹב קוּם עֲלֵה בֵּית אֵל וְשָׁב שָׁם וַעֲשֵׂה שָׁם מִזְבֵּחַ לְאֵל הַנְּתִיבָה אֱלֹדִי" ('בראשית' לה א). הנה נודע דקבלו רבותינו ז"ל ('ב"ר פ"א, א ב): שאמר לו הקב"ה בזה ליעקב אבינו ע"ה; שכל הצער הבא לו בענין דינה, היה בעבור דאחר נדרו ונתעכב בדרך ללא צורך. ועל כן אמר לו שימהר לעלות בית אל לקיים נדרו. ומזה יקח האדם מוסר גדול לעצמו; שאם יעקב אבינו ע"ה – בחיר שבאבות – נענש כל כך על אחר הנדר שנדר בפיו ולא הגנה עליו צדקתו להצילו מן העונש; כל שכן וכל שכן שאר אדם, שצריך להשמר ולהזהר בענינים אלה, שלא יקל בדבורו שיוציא, מפיו בעניני הקודש. ולכן שלמה המלך ע"ה, אמר ב'קהלת' (ה א-ה): **"אל תבהל על פיה וְלִבָּךְ אל ימהר להוציא דְבָר לפני האלקים פי האלקים בשמים נאִתָּה על הארץ על פן יהיו דְבָרֶיךָ מעטים... פֶּאֶשֶׁר תִּדְרַךְ נִדְרֵי לֵאלֹקִים אל תִּתְחַר לְשַׁלְמוּ... אל תתן את פיה לְחַטֵּיא אֶת בְּשָׂרְךָ וְאל תֹאמֶר לפני המִלְאָךְ פי**

ענוה

"קִטְנֵיתִי מִכָּל הַחֲסָדִים"

מנין למד הגאון מוילנא את מידת הענוה?

שתלמיד חכם צריך לנהוג לפי הפסוק - שהוא לשון זכר השמיני, בפרשה - שהיא לשון נקבה, השמינית. הפרשה השמינית היא פרשת 'וישלח' והפסוק השמיני בה הוא **"קִטְנֵיתִי"** (לב יא). רמז לכך ש'תלמיד חכם צריך שיהיה לו אחד משמונה בשמינית' כלומר: להדבק ל"קִטְנֵיתִי" ולהיות קטן וצנוע. ■

בשמינית' ועל פי פירושו של רש"י הכונה: ש'צריך שיהיה בו מעט גאווה?' השיב הגאון מוילנא: כי לא סתם נקטו חז"ל בלשון: **'אחד משמונה בשמינית'**. הרי **'אחד משמונה'** הוא לשון זכר. ו'שמינית' היא לשון נקבה. ומדוע ערבבו ביניהם? אלא, שהדבר בא לרמז לנו;

לצד גדלותו המופלגת בתורה, הקרין הגר"א על סביבתו מהנהגותיו שכולן אמרו צניעות וענוה. פעם, כשהסב עם תלמידיו, העז אחד מהם לשאול אותו: האם אינו סבור שהוא מפריז במידת הענוה? ובמיוחד לאור מה שנאמר במסכת 'סוטה' (ה): **ש'תלמיד חכם, צריך שיהיה לו אחד משמונה**

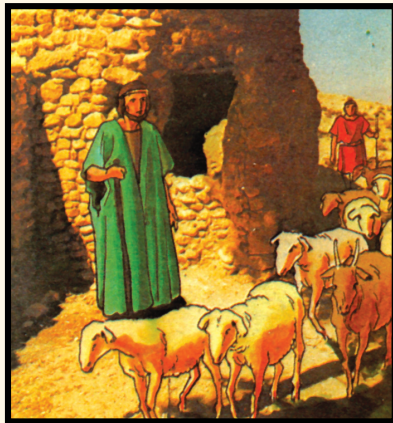
פרשת 'וישלה'

"וַתַּקַּע כַּף יַרְךָ יַעֲקֹב בְּהַאֲבָקוֹ עִמּוֹ"

יש להגביר את המלחמה ולא להפסיק לרגע מההתאבקות עם כחות טומאה

"נִיקַח מִן הַבָּא בְּדֹוּ מִנְתָּה לַעֲשׂוֹ אָחִיו" (לב יד)

כתב רבנו הנצי"ב מוואלזין בספרו 'העמק דבר': **"מִן הַבָּא בְּדֹוּ"** להוציא עבדים ושפחות שלא נתן לו מתנה מהם, משום שאסור למכור עבדים ושפחות, או ליתנם לגוי, שעל ידי זה מפקיעם מן המצוות, כמבואר במסכת 'גיטין' (גג:). וגם יש בזה צער גדול להם שיצאו מרשות יעקב לעשו. וכמבואר בכעין זה במסכת 'קידושין' (כב.).

"כֹּה תֹאמְרוּן... עִם לָבֵן גִּרְתִּי" (לב ה)

כתב בספר 'תפארת יונתן': מה שאמר לשון **"כֹּה"**, יתבאר לפי מה שאמרו חז"ל (עיי' במסכת 'סוטה' לג:): שתיבת **"כֹּה"** מורה על לשון הקודש. לכן אמר שיאמרו לעשו בלשון הקודש, שעל ידי זה יבין ש**"עִם לָבֵן גִּרְתִּי"** הכונה כמו שביארו חז"ל ששמר על תרי"ג מצוות, אבל אם יתרגמו בלשון אחר לא יבין עשו לרמז זה, שלא יהא בגימטריא תרי"ג מצוות.

"וַיָּשָׁבוּ הַמְּלָאכִים אֶל יַעֲקֹב לֵאמֹר בְּאֵנוּ אֶל אָחִיךָ" (לב ז)

"וַתַּקַּע כַּף יַרְךָ יַעֲקֹב בְּהַאֲבָקוֹ עִמּוֹ" (לב ח)

אומר היה רבי אליהו לופיאן זצ"ל מנהל רוחני בישיבת 'כפר חסידים': **"כַּף יַרְךָ יַעֲקֹב"** היינו: רומז כנגד דור העקב, הוא דור העקבתא דמשיחא, הדור בו אנו חיים ונמצאים, בדור זה של אחרית הימים קודם בא הגאולה האחרונה, הצליח שרו של עשו לגעת ולגרום ע"י נגיעתו לטומאה נוראה וגדולה למאד בדור זה. ואעפ"כ מוטל עלינו לאחוז במעשה אבות. **"וַיָּאֲבֹק אִישׁ עִמּוֹ עַד עֲלוֹת הַשָּׁחַר"**, יש להגביר את המלחמה ולא להפסיק לרגע מההתאבקות עם אותה טומאה גדולה עד עלות השחר, רק בכחה נחזיק מעמד באמת ובטהרה, עד כי נזכה שיזרח כשחר אורך בבא משיח צדקנו לגאלנו במהרה בימינו, אמן. ■

'העמק דבר': שהקדים יעקב שבח לבקשת התפלה, כמבואר במסכת ע"ז (ז:): **'לְעוֹלָם יִסְדֵּר אִדָּם שִׁבְחוּ שֶׁל מְקוֹם וְאִח"כ יתפלל'.**

"וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶלְהִי אָבִי אֲבָרְהָם וְאֶלְהִי אָבִי יִצְחָק ה' הָאֵלֶּם אֵלֵי שׁוֹב לְאַרְצְךָ" (לב ט)

כתב בספר 'תפארת יונתן': נראה לפרש שידוע שכל מה שאמר הקב"ה לנביא אינו חוזר בו, כדי שלא יאמרו עליו שנביא שקר הוא, לכך פחד יעקב שהבטחתו היא ע"י: **"ה' הָאֵלֶּם אֵלֵי"** ('בראשית' לב) ולא על ידי נביא. ואם כן, שמא ואולי יגרום החטא לבטל את קיום ההבטחה, שבזה לא שייך הטעם הנמצא בהבטחת הנביא.

כתב בספר 'תפארת יונתן': רצה הכותב לומר במלת: **"לֵאמֹר"**, שלא המתינו אה"כ אצל יעקב, רק שבו ליעקב בשביל זה לומר לו תשובתו של עשו ואה"כ מיד הלכו להם. וזהו: **"וַיָּשָׁבוּ הַמְּלָאכִים... לֵאמֹר"**, שבשביל דבר זה בלבד שבו כדי לומר התשובה ותו לא. ולכך כתיב: **"וַיִּנְתֵּר יַעֲקֹב לְבָדּוֹ"** שנשאר מיד ללא המלאכים. וזהו שהוליד פחד ליעקב בראותו כי כל המלאכים עזבוהו לנפשו לבדו ובאמת היתה זאת מה' להראות לו כי כחו לבדו גדול ואין צריך לעזר המלאכים עמו.

"וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶלְהִי אָבִי אֲבָרְהָם" (לב ט)

כתב רבנו הנצי"ב מוואלזין בספרו

בשם מרנן ורבנן גדולי ישראל שליט"א

אסור להזמין אפי' לארועים כשרים ו/או להשתתף בהם ו/או ולפרסם זמרים פסולים מחטיאי הרבים ואין לשמוע את שיריהם אפילו בחתונות ובסעודות מצוה וכיוצ"ב, שלא להחזיק ידי עוברי עבירה.

שו"ת חברותא

המתפלל על חברו יזכיר שם אמו או שם אביו?

"הַצִּילֵנִי נָא מִיַּד אַחֵי מִיַּד עֵשׂוֹ"

דמרים'. וכתב המג"א (ר"ס קיט) בשם מהרי"ל, **דהיינו**: דוקא בפניו, אבל שלא בפניו צריך להזכיר שמו. ע"ש. וההיא ד'תענית' (כג): מסייעא ליה, שהוצרך לברכה בשמה ומשום דשלא בפניה היה.

ובנוה"ק ('וישלח' קסט): **"הצילני נא מיד אחי מיד עשו"**, מכאן, מאן דצלי צלותא דבעי לפרשא מלוי כדקא יאות... **"מיד אחי וכי תימא קריבין אחרנין סתם אחים אקרון - מיד עשו"**. מ"ט? **בגין לפרשא מלה כדקא יאות**. ע"כ. **וה"ט**: משום שהיה שלא בפניו. ולעולם לא פליג ע"ד הש"ס.

וראיתי להגאון ר' יצחק עטייה ז"ל בספר 'רוב דגן' ('ברכות' לד.) **שכתב**: שיש לתמוה על מנהגינו שנוהגים להתפלל על החולה בשמו ושם אמו. והא מייתינן מעשה רב דמרע"ה, דלא קמדכר שמה דמרים ולא שם אמה. ונראה דמשמע להו לישנא דא"צ, שאינו חייב. אבל אם רצה לברר שיחותיו ולהזכיר, הרשות בידו. ולא קאמר שיש איסור בזה. ומש"ה פשט המנהג לפרט שמו ושם אמו. ע"כ.

גם הלום ראיתי להגרי"ח בספר 'בן יהודע' ('תענית' כה). **שכתב**: דדוקא גבי מרים שהתפלה היתה על גופה, א"צ להזכיר שמה, כיון שגופה לפניו.

וע"ע בספר 'בן יהודע' ('ברכות' לד.), **שכתב**: שכשאדם מתפלל על חברו להמשיך לו טובה, כההיא דרחב"ד, אז טוב שיזכיר שמו. משא"כ על חולה להסיר החולי ממנו טוב יותר שלא יזכיר שמו, כההיא דמרים. ע"ש. ועיין ר"ה (טז): גבי שינוי השם שמקרע גז"ד של אדם. ובח"א שם. ע"ש. **וכ"מ ב'עיון יעקב'** ('ברכות' שם) **שכתב**: שא"צ להזכיר שמו, כי אולי השם גרם החולי, שהרי בשביל כן משנים שם החולה ע' ביו"ד (שלה). ע"כ. ועיין בספר 'חסידים' (רמד) שהשם גורם לטובה, או לרעה. [ושם (רמה) ובמפרש; שאף שם האב משפיע]. ■

דישי עד דאיהו אמר בשמא דאמיה ולא בשמא דאבוי! אלא, הא אוקימנא, דכד ייתי ב"נ לקבל מלה עלאה לאדכרא, בעי למחך במלה דאיהו ודאי ועל דא אידכר לאמיה ולא לאבוי. והוא כמ"ש רש"ל ב'שבת' (טו): הנ"ל מפי השמועה ויפה כיון שמועתו, כי יסודתו בהררי קודש, הזוה"ק הנ"ל.

וראיתי להרב 'יפה ללב' (ח"ג או"ח תרה, דקי"ז ע"ג) שכתב, מה שנוהגים כשעושים כפרות בעוה"כ שמזכירים לאמו דוקא ולא לאביו, שאומרים: לשם פלוני בן פלונית. וכן כשעושים פדיון נפש לאיש או לאשה. וכן כשלומדים לרפואתו או להצלחתו וכיו"ב, שאין מזכירין את אביו אלא את אמו. **היינו**: משום דקי"ל הלכה כד' האומר אין חוששין לזרע האב. וכמ"ש הרמב"ן עה"ת **בפסוק: "אתו נאָת פְּנוּ"** עכ"ד.

ואני תמה ע"ז, דעכ"פ לגבי בני אדם קי"ל: **"למשפחתם לבית אבותם"** ('במדבר' א). **ואמרינן** ('ב"ב קט:): **'משפחת אב קרויה משפחה, משפחת אב, אינה קרויה משפחה'**.

ועוד קשה דנקט כד' הרמב"ן עה"ת ואשתמטייה שאין כן ד' שאר הפוסקים וכמ"ש הרא"ש ('חולין' עח): **דקי"ל: כחנניא ד"אתו נאָת פְּנוּ"** נוהג בין בזכרים ובין בנקבות. וכ"פ הטוש"ע יו"ד (ר"ס טז). ועיין בב"י שם שכן ד' הרמב"ם ור"ת והרז"ה ולזה הסכים הרשב"א לחוש לדבריהם בשל תורה.

ומ"מ, נראה שאין זה אלא על צד היותר טוב, אבל לא שיהיה קפידא בזה. ובפרט כשאין יודעים את שם האם, שפיר דמי לומר שם האב, או שמו בלבד. וכה"ג בתענית' (כג): **גבי 'ר' יצחק בן אלישיב... מה שמה חנה, תתייפי חנה ונתייפת'**. ע"ש. **וב'ברכות' (לד.) אמרינן: 'כל המבקש רחמים על חברו, א"צ להזכיר שמו, שנאמר: "קל נא רפא נא לה" (במדבר' יב). ולא קמדכר שמה**

שאלה: מה שנוהגים להתפלל על החולה בשם אמו ולא על שם אביו, אם הוא רק על צד היותר טוב, או קפידא הווי? והאם יש טעם בזה? וכן, האם בהשכחה ג"כ מזכירים שם האם דוקא?

תשובה [לפי דברי שו"ת 'ביע אומר' חלק ב - או"ח יא]: **במסכת 'שבת' (טו): 'אמר אביי: "אמרה לי אם: כל מנייני - בשמא דאמא"'**.

ופרש"י: 'כל מנייני' - 'כל לחישות. ומפני שכופלין אותן, יש ג"פ ויש יותר, קרי להו מנייני. 'בשמא דאמא' - 'פלוני בן פלונית'.

וכתב על כך רש"ל ב'חכמת שלמה': דוקא נקט פלוני בן פלונית, שבני אדם מכירין האשה שהיא אם הולד, יותר מאביו. כך שמעתי.

ובתשובת הרשב"א (תיג) כתב ע"ז: ומה תועלת יש בין שם האם, לשם האב לפי העיון וכו'.

והנה ב'ברכות' (נה): 'האי דעייל למתא ודחיל מעינא בישא, לנקוט זקפה דידיא... ולימא: אני פלוני בר פלוני, מזרעא דיוסף קאתינא, דלא שלטא ביה עינא בישא'.

ולא קאמר בר פלונית, אלא שראיתי ב'עין יעקב' שהגרסא שם בר פלניתא. ונכון.

וחזיתיה לג"ע מהרי"ח בספר 'בן יהודע' ('ברכות' שם) **שכתב**: הטעם שאומרים שם אמו ולא שם אביו, אומרים העולם; כי אמו ודאית יותר מאביו. ולא ניחא לי בזה. ואדרבה יש בזה חילול כבוד שמזלזל באביו, שעושהו בתורת ספק.

ואני תמה על הרב ז"ל שהיה ארי במסתרים ושר בית הזוהר, שנעלם ממנו לפי שעה ד' הזוה"ק ('לך לך' דפ"ד ע"א), **שכתב שם בזה"ל: "נהושיעה לָבָן אָמְתָה" (תהילים' פו). וכי לא הוה בריה**

ההשתתפות בשעור 'השאלה השבועית העולמית' ב'אולפני שופר' פתוח לצבור ביום המישי בשעה 21:00 בערב בלמוד עם חברות בישיבות 'אהל יהודה' ניתן לצפות בשדור חי באתר שופר ביום המישי בשעה 21:00 www.shofar.net

למי שייכים המכתבים שבגניזה?

תקציר התשובה:

המכתבים שייכים לר' שמואל; מאחר שהוא היחיד שנתכוון לזכות בהם. ומוכרי הדירה לא זכו בהם, בגלל שמכרו את כל תכולתה. והקונה לא זכה בהם, בגלל שלא התכוון לזכות במכתבים.

הרצאותיו הקרובות של הרב אמנון יצחק שלי"א

חדרה היכל התרבות רנה שני רמב"ם 39

ביום ראשון יד' כסלו 21/11/10

כניסה 10 שקל

השערים יפתחו ב-20:00 תחילת התוכנית 20:30

פתח תקוה אולם שרת חיים עוזר 8

ביום שני טו' כסלו 22/11/10

כניסה 15 שקל

השערים יפתחו ב-20:00 תחילת התוכנית 20:30

ההרצאות מאובטחות

© כל הזכויות שמורות לארגון "שופר"

שידור חי באתר 'שופר' WWW.SHOFAR.NET

יהודה חמד

זמר, פייטן וחזן
נוסח ירושלמי

- ✓ אירועים
- ✓ שבתות חתן
- ולכל השמחות

להזמנות לכל רחבי הארץ:
050-5214219

הגיע!

הדיסק השני ב-MP3
בנושא הזמרים הפסולים

מחירו:
2 ב-15 ש"ח
1 ב-10 ש"ח

בכל דיסק יש למעלה מ-10 הרצאות
ניתן להשיג 3 DVD ב-10 ש"ח
ארגון 'שופר' 03-677779

כולם אוסרים את 'קליבא שמלאר' מחטיא הרבים

תהלת הירושלמי ישיבת תלמוד קריית את"ל והא"ת לאגרא . שלא"ת ואת"ל מנהל: ישיבת צעירים תלמוד קריית את"ל	תהלת בית צמורה סקווירא כ"ו ציון פיינאוועקער מנהל: בית המדרש סמאמר ווי"מ 84 א"ת שלמה קארן מנהל: בית המדרש את"ל
תהלת בית דוד ר"ש ישיבת פאר' התלמוד מנהל: בית עקיב נאשא בי"ט	תהלת בית ציון דנאבוב ב"א פארק
תהלת בית המלך דנאבוב מנהל: בית המלך דנאבוב ב"א פארק	תהלת בית דנאבוב ב"א פארק
תהלת בית המלך דנאבוב מנהל: בית המלך דנאבוב ב"א פארק	תהלת בית המלך דנאבוב ב"א פארק

בקשה זאזזדזדזדז

מאת גדולי ראשי ישיבה ומנהלי מוסדות התורה והחינוך לנשים ולבנות ברחבי בני יארק

הדרת לחשי"ת ישיבת הרב רחוב בניסב הלמור תורה ויראת ה' לעמו ולעמיה על בשרה החינוך שלא יושפוטו על התענית והפיקוח אותנו מוטב לנו לא לראב"טו הרב לאהרן רמקא אותנו וסנו קשה לטאר"ה ר' עדים אנו על כיום על הדת המדרל שרובנו לנו מנגנים ומנהלים ומנהלים שחינוכים דבורת נכר באח"ל עקבו. חסרוננו נמש עלינו של שירי קודשי, לאש הרה של גדולי הצדק ופיקוח על ד' ללא די ללא ר"י ללא ר"ה אח"ל ששקחים את השקפים השפלים של המוסדות והמוסדות והקולותיהם. הישיבה מה אמרת וכו'.

ע"כ עלינו לאור חיל השמירה על פיקוח החינוך שחוקקו בידינו לפנינו נגיד מספרות זו מתוכנו לחיזוק מוחלטנו ודעותנו בפאת ובמקורותיה ומהחזיר נעמד נגידת קודמי ששירותנו בנינו מיוסדים, ליקונו מוהוצאת.

לענין באנו כזה להחזיר ולהחיות לכל התלמידי ישיבתנו והיינו מוסדותנו שיחיו

א) **שכל יראה וכל ימצא מי שישקור דלילה על האיסור הנ"ל ויפיע** להראשנו ש"מ אפי' באופן ארעי או שיתנתק בסוף האונה חלילה בלי שום הוראת הורה, ולא יועיל כזה שום אמתלה או התענות להעניב על אזהרתנו, ואף שישאל קדושים הם ואנו נחשדים לכך, ענ"כ ימצאו חובה לעשות מושמרת למשמרת.

ב) **והבהירות זו באנו לעורר היות שמומר זה הפיץ בעת טעם cassette חדש בשמו קבנו וא"ו טמא לפאר** וכבר ארמחו נכרה וארמחו קמועי בעיריותנו הישנים [א פשוטע יוד, קיינע הארעי, לפי בר"ל וכ"ו] שלא רעה זה וכדע זה והעד השוה שבין שדרכו להדיק שמיכלים בלבד שומעיהם אש וזה ר"ל ומוסרם מוראת השם ובעו"ל'ר החזירו כדברת בתים נאמנים וזה ההרהור הבטח.

ג) **כ"כ התנו פונים בהם להחזירם החשובים שכל מלמדותם לנ"ל צאצאיהם נחמדים על מנועי התורה והיראה, אנה חוסר ורדמו על עמוליהם ונפס עולליהם, אל תתנו להמושדות לבוא אל כדרכים, והדיקו שפונים תל"ל וינצאו בהם ממומרים אחרים, מנעו אליהם, והמאויב שליני הענינים הממומרים קולקלת זו הנובעת ממקור שדה, ולא ידעו ולא ישיחונו בכל דה קדושי, והיה מתחנע קדושי, ותכ"ו לראות ודע בר"ד בחצרות אלקינו פירדונו.**

- כאמ"ד"ח** שבט תשס"ו"ט לפ"ק
- ראשי ישיבות**
- אר"י מתיא"ש קאמלער**
ר"ש בית מדיש גבול קאמלער
- ר"ש ישיבה נאבוב**
מורדכי דוב"ל בע"כ
- דניאל עיליאשעוואלער**
ר"ש ישיבת את"ל שא"ל
- ר"ש משה ארדיס**
המש"כ בעמוד הב"א

התקליטור העולמי

לאור הצמאון הרב,

הוחלט לכסות את כל בתי האב בישראל

1,750,000 DVD שיחולקו חינם

ניתן לרכוש מנית זכות בסך 4000 ש"ח בלבד!

להתחלת המבצע אפשרות עד 10 תשלומים

הדיסק כולל בתוכו:

כל ספרי חברותא של הרה"ג יעקב שולביץ שליט"א פרוש ל'תלמוד בבלי'.
כל ספרי הרה"ג אברהם חיים עדס שליט"א: ארבעת המינים, דיני רפואה
בשבת, שמיטה, חנוכה, שבת בתפארתה, דיני דרבנן, פאת זקנך ועוד...
עם ציורים ופוסטרים.

כל ספריו של הרה"ג יעקב לוגסי שליט"א: ברומו של עולם 10 כרכים, עמלנו,
אגרת לבת ישראל, נפשי בשאלתי, ישראל סגולתו, ואני תפילתי, מלמדים,
מראות, משפט, מלאכת ה', בעקבתא דמשיחא, שערי פרנסה...
כל ספרי הרה"ג משה אבגי שליט"א סדרת 'חכמת המצפון' כולל מועדים.
וכל ספרי הכשרות של הרה"ג מרדכי עזרן שליט"א.

בנוסף הספרים: משניות, רמב"ם, טור, שלחן ערוך וחסד לאברהם.
עם סרטי DVD של הרה"ג אמנון יצחק שליט"א והספרים:
עולם התשובה, העיתונאי, הרצל והציונות ועוד.

לתרומות
צלצלו

03-6777779